

1. Vodena interpretacija

Ivan Cankar: GOSPODIČNA (odlomek)

SAMO RECI, DA BO DRUGAČE

Na postelji je ležal otrok v plenica; rdeč, droban, ves zgrbljen je bil obrazek, čelo je bilo nagubano. V njenih očeh, v njenem glasu je bilo toliko globoke, nad vso mislijo in nad vsem čustvom gosposdujoče, upanja in strahu polne ljubezni, da sem vztrepetal; zakaj samo iz srca, ki je okusilo trpljenje in ki ga je groza prihodnjih dni, vzraste tolika ljubezen.

»Ni še našel dela!« je pripovedovala. »Včeraj je šel, pa se ni še vrnil; nocoj, mislim, da se vrne.« Govorila je počasi in je gledala v tla.

»Na Nemško pojdeva morda ... ampak zdaj še ne moreva ... Teta mu je umrla ... pa je morda dvajset goldinarjev, ali pa še več ... Vprašal je, pa še niso nič vedeli ... ampak kmalu, morda že jutri, ali vsaj ta teden ...«

Povesila je glavo in se je igrala s predpasnikom; še bolj tenka in nežna, čisto detinska je bila njena roka.

»Tudi jaz nisem imela dela ... bolna sem bila ... saj vidiš! ... Šla sem včeraj, pa so rekli, da še nisem zdrava ... jaz pa sem zdrava, glej!«

Pogledal sem v stran, na posteljo, kjer je ležal otrok, in nisem mogel govoriti.

»Ne vem, zakaj se včeraj ni vrnil ... dolgo sem ga čakala v noč, luči pa nisem žgala ... tudi nocoj bom čakala ...«

In se je nenadoma nasmehnila.

»Glej, tam sem mu pripravila ... kadar popije požirek žganja, je ves drugačen; zasvetijo se mu oči in njegove besede so vesele ... takoj vidiva, da so duri vsepovsod na stežaj odprte ... da je to samo zdaj tako žalostno in da bo nekoč čisto drugače ...«

Pogledala mi je v lica s tako velikimi, presečimi očmi, da sem slišal njeno srce.

»Reci še ti, da bo drugače! Četudi morda ne bo, samo reci, da bo drugače!«

Molčal sem, in ko sta se srečala najina pogleda, sva se obadva ozrla v stran.

»In kaj navsezadnje, Tini?« sem jo vprašal.

Iztegnila je roko, kakor v velikem strahu, in je vzkliknila.

»Zakaj si tako vprašal? Zakaj si tako vprašal?«

Takrat sem čutil, da je slutila preko misli in preko vsega upanja ...

Že na stopnicah sem srečal njega; blaten je bil in brez klobuka; opotekal se je in je padal in me ni spoznal.

goldinar – stara denarna enota

(Vir: Ivan Cankar: Gospodična. V: Izbrana dela VI. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1953. 130–132.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite, kako se s problemom revščine soočata Tini in njen partner. Kaj pričakuje Tini od pripovedovalca? Citirajte poved, v kateri izrazi svoje razočaranje nad pripovedovalčevim odzivom.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o ravnanju oziroma razmišljanju vseh treh oseb. Ob primeru iz življenja presodite, ali lahko z besedami pomagamo drug drugemu.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.